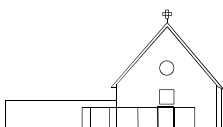

HEBREERBREVET

INNEHÅLL

Bakgrund	2
Löpande kommentar	4
Slutsatser	33

HEBREERBREVET

© Lars Mörling 2006, reviderad 2015

Förkortningar: NT, GT (Nya och Gamla Testamentet)

NF, GF (Nya och Gamla Förbundet)

ÖP (Överstepräst)

Punktsystem för rubriker: I. A. 1. a. 1)

BAKGRUND

Författare

Brevets författare är okänd. Brevet tycks vara skrivet av en apostlalärjunge (2:3). Ett förslag på författaren har varit aposteln Paulus p.g.a. avslutningen av brevet (13:18-19, 22-25), men formen och stilen är helt annorlunda än Paulus brev. Författaren kände Timoteus och brevet tycks vara skrivet från Italien (Heb 13:23-24).

Andra möjliga förslag på författare är Barnabas eller Apollos.

Brevets karaktär

- Brevet är olikt alla andra brev i NT och förutsätter stor kunskap om GT. Brevet har en ovanlig inledning utan hälsningar eller uppgift om författare och mottagare.
- Brevet håller hög litterär kvalitet jämfört det mesta i NT.
- Brevet innehåller en stor mängd citat och hänvisningar från GT.
- Brevet jämför Kristus med gamla förbundet på ett unikt sätt.
- Brevet innehåller fem avsnitt med varningar för avfall från tron.

Datering

Brevet skrevs troligen före år 70 e.Kr. eftersom Jerusalems tempel förstördes i grunden av romarna år 70 e.Kr. Detta är inte omnämnt i brevet, istället verkar ceremonierna i templet ha pågått när brevet skrevs (8:3-5, 9:6-9).

Mottagare

- Brevet är riktat till judekristna som p.g.a. förföljelsen var i fara att återvända till judendomen. Brevet förutsätter också djup kunskap i GT.
- Mottagarna hade varit kristna en längre tid (5:11-14).
- Några hebreer hade valt att lämna tron (6:1-8).
- Mottagarna hade lidit mycket för Kristus (10:32-36).
- De uppmanas att se på den lidande och segrande Kristus (12:1-3).

Problem

Judekristna blev till slut utestängda från den judiska gemenskapen. De uteslöts ur synagogor och till viss del även högtiderna i templet (Jämför Jesus ord till sina lärjungar i Joh 16:1-3).

Översteprästen och prästerskapet var inte längre deras andliga ledare, de hade inte längre del i offren vid templet i Jerusalem. Allt det pampiga och fina som de kunde se och ta på hade ersatts med några enkla fiskare som var deras ledare d.v.s. apostlarna. Några av ledarna hade redan avrättats och själva var de svårt förföljda. Mänskligt sett hade de förlorat oerhört mycket på att bli kristna. Jesus Kristus var den de fått istället för allt de gått miste om.

Författaren jämför därför Kristus med allt de hade i det gamla förbundet. I varje jämförelse visas hur Kristus är större och bättre än allt som de tidigare hade i judendomen.

Nyckelord: "Bättre" eller "större"

Nyckelvers: "Därför heliga bröder, ni som har fått del av en himmelsk kallelse, se på Jesus, den apostel och överstepräst som vi bekänner oss till." (Heb 3:1)

ÖVERSIKT MED LÖPANDE KOMMENTARER

HUVUDINDELNING AV BREVET

I. INLEDNING – BREVETS TEMA (1:1-3)

II. KRISTUS VÅR APOSTEL (1:4-4:13)

III. KRISTUS VÅR ÖVERSTEPRÄST (4:14-10:31)

IV. FÖRMANING OCH UPPMUNTRAN (10:32-13:19)

V. AVSLUTNING (13:20-25)

I. INLEDNING - BREVETS TEMA (1:1-3)

I.A. Gud talade till fäderna genom profeterna i hela GT (1:1)

1. Gud talade många gånger (1:1)
2. Gud talade på många sätt (1:1)

I.B. Nu har Gud talat genom sin Son (1:2-3)

1. Kristus är arvinge (1:2)
2. Kristus är det skapande ordet (1:2)
3. Kristus uppenbarar Gud (1:3)
4. Kristus bär upp allt genom sitt ord (1:3)
5. Kristus har renat från synd (1:3)
6. Kristus sitter vid Faderns högra sida (1:3)

Kommentar: Hela temat till brevet ryms i de tre första verserna. Gud har talat till fäderna genom profeterna genom hela GT men nu har han talat genom sin Son. Jämförelsen mellan Sonen och allt som fanns i GF kommer att pågå genom hela brevet och i varje jämförelse är Kristus större och bättre, men redan det som sägs om Sonen i 1:2-3 räcker som jämförelse med hela GF.

II. KRISTUS VÅR APOSTEL (1:4-4:13)

II.A. KRISTUS ÄR STÖRRE ÄN ÄNGLARNA EFTERSOM HAN ÄR GUD (1:4-14)

Kommentar: Varför jämförs Kristus med änglar? Gamla förbundet förmedlades genom änglar, till Mose och vidare till Israels folk (Apg 7:53, Gal 3:19, Heb 2:2). NF förmedlades genom vår apostel (budbärare) Jesus Kristus, och därför jämförs först änglar med Jesus och därefter Mose.

1. Kristus kallades för Sonen som var en unik titel (1:4-5)
2. Änglarna ska tillbe Sonen (1:6)
3. Fadern talade om änglarna och om Sonen (1:7-13)

Kommentar: Faderns vittnesbörd om Sonen är hämtade från messianska citat i GT. Hebréerbrevets författare använder genomgående Septuaginta (den grekiska översättningen av GT som naturligtvis kan skilja något från vår översättning av GT). Det Fadern säger om Sonen visar att Sonen är Gud.

- a. Faderns kallade änglarna för vindar och eldslågor (1:7)
- b. Faderns ord om Sonen (1:8-13)
 - 1) Sonen är Gud (1:8-9)
 - Fadern kallar Sonen för Gud
 - Sonens tron är evig
 - Sonen är en rättfärdig konung
 - Sonen är den smorde d.v.s. Messias
 - 2) Sonen är skapelsens Herre (1:9-13)
 - Sonen är skapare (1:9)
 - Sonen är evig och oföränderlig (1:10-12)
 - Sonen regerar över alla sina fiender (1:13)

4. Änglarna betjänar de troende (1:14)

Kommentar: Fadern vittnar om att Sonen är skapare. Sonen är Ordet genom vilken Gud skapade världen (Joh 1:1-4, Heb 1:2). Sonen bär upp skapelsen genom sitt mäktiga ord (Heb 1:3). Sonen kommer att avsluta skapelsen en dag (Heb 1:11-12) men Sonen själv består i evighet (Heb 1:12). Änglarna däremot är utsända för att betjäna de troende. Sonen är större än änglarna på många sätt men framför allt därför att han är Gud.

VARNING NR ETT (2:1-4)

Kommentar: Varningarna i brevet ligger som en parentes i texten och så är det också här när Sonen jämförs med änglarna. Eftersom Kristus är Gud är det minst lika allvarligt att avvisa det ord som kom genom Kristus som det ord som kom genom änglar. Notera Heb 1:1-2 där Gud talar genom sin Son och Heb 12:25 där brevet varnar för att avvisa Gud som talar.

A. VARNING MOT AVFALL FRÅN KRISTUS (2:1)

B. OLYDNAD I GT LEDDE TILL SVÅRA STRAFF (2:2)

- 1. Mose lag gavs genom änglar i GT (2:2, Apg 7:53, Gal 3:19)**
- 2. Brott mot Mose lag ledde till straff (2:2, 2Mos.21:12-17, 23-27)**

C. SVÅRA STRAFF FÖR AVFALL FRÅN EVANGELIET (2:3-4)

1. Ingen kan komma undan (2:3)

2. Frälsningens ord har bekräftats (2:3-4)

- Evangeliets ord kom från Kristus själv (2:3)
- Evangeliets ord bekräftades av apostlarna (2:3)
- Gud Fadern bekräftade evangeliet (2:4)
 - Genom tecken och under
 - Genom att skänka den helig Ande

Kommentar: Evangeliet och det nya förbundet kom genom vår apostel Jesus Kristus och bekräftades först av hans apostlar, som var ögonvittnen. Därefter bekräftades budskapet av Gud själv genom tecken och under och just därför fick det allvarliga konsekvenser om man förkastade evangeliet.

II.B. KRISTUS ÄR STÖRRE ÄN ÄNGLARNA SOM MÄNNISKA (2:5-18)

Kommentar: Att Kristus, som människa, skulle vara större än änglarna är lite förvånande. Änglarna var himmelska varelser, de var rena och förmedlade ord från Gud.

Kristus var under sitt jordeliv som människa lägre än änglarna (Heb 2:9), men kröntes sedan genom sitt lidande och sin död med härlighet och ära. Slutligen installerades Kristus som Herre över allt. Han som blev människa sitter nu på Guds högra sida (Heb 1:3).

1. Den framtida världen ligger inte under änglar (2:5)

2. Den framtida världen ligger under människan (2:5-18)

- Ursprungligen la Gud vår värld under människan (2:6-8, Ps.8)**
- Jesus kröntes genom sitt lidande (2:8-9)**
- Genom Jesus för Gud sina barn till sin eviga härlighet (2:10-18)**

Kommentar: I detta avsnitt ser vi varför Gud blev människa i Jesus Kristus. Den förste Adam representerade hela mänskligheten och hans syndafall fick konsekvenser för alla och resultatet blev att Satan fick makt över människor genom synden och döden. På ett sätt som liknade Adams så representerade

Kristus alla människor, för att som människa besegra synden, Satan och döden. Gud gjorde detta för att föra sina barn till härligheten (Heb 2:14-15, Rom 5:12-21).

Här introduceras även ett huvudtema i brevet, nämligen Kristus som vår överstepräst.

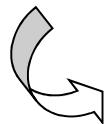
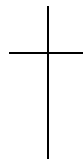
- Sonen blev människa för att föra barnen till härligheten (2:10-13)
- Sonen blev människa för att besegra Satan och döden (2:14-15)
- Sonen blev människa för att bli en Överstepräst för Guds barn (2:16-18)
- Gud tar sig an Abrahams barn men inte änglarna (2:16)
- Sonen blev människa för att kunna bli en Överstepräst och ett Offer (2:17)
- Sonen blev människa för att hjälpa de som prövas och lider (2:18)

GUD - SONEN

HÄRLIGHETEN

ÄNGLAR

MÄNNISKA

Kommentar: När Sonen blev människa blev han lite lägre än änglarna, men genom sin död kröntes han med härlighet och ära och sattes på Faderns högra sida till att regera över allt. Detta var också Guds räddningsplan, att Sonen, som människa skulle besegra synden, Satan och döden och på så sätt föra de troende till sin härlighet.

II.C. JESUS ÄR STÖRRE ÄN MOSE (3:1-6)

Kommentar: Jämförelsen med Jesus som NF:s apostel fortsätter här med GF:s apostel Mose.

- 1. Se på Jesus vår Apostel och Överstepräst (3:1)**
- 2. Jesus fick sitt uppdrag av Gud liksom Mose (3:1-2)**
- 3. Jesus är större än Mose som en byggmästare av Guds hus (3:3-4)**
- 4. Jesus är större än Mose som Son över Guds hus (3:5-6)**

- Mose var tjänare i Guds hus.
- Jesus är Son **över** Guds hus.

Kommentar: Jesus är större än Mose som byggmästaren av Guds hus och som Sonen är han den som råder över Guds hus. När det står att Gud har byggt allt behöver vi påminna oss om att Sonen är Gud enligt kapitel ett.

VARNING NR TVÅ (3:7-4:13)

Kommentar: Varningen ligger som en parentes i den text som uppmanar oss att se på Jesus som vår apostel och överstepräst. Varningen utgår från det faktum att nästan hela den generation som lämnade slaveriet i Egypten gick under i öknen p.g.a. sin olydnad och otro. Bara två personer från första generationen fick följa med in i löfteslandet nämligen Kaleb och Josua, de enda som litade på Guds löfte (4Mos 14:26-30).

Varningen inleds med ett påstående att den helige Ande talar genom GT:s text.

A. VARNING MOT ATT BLI FÖRHÄRDAD GENOM SYND OCH OTRO (3:7-19)

1. Folket fick inte komma in i löfteslandet p.g.a. synd och otro (3:7-11)

- Folket klagade på Gud i öknen. (Ps.95:7-11, 2Mos.17:2,7)
- Folkets otro i jämförelse med Kalebs och Josuas tro (4Mos 14:26-30)

2. Att inte hålla fast vid Kristus är att avfalla från Gud (3:12-14)

- Se till att ingen har ett ont och trolöst hjärta (3:12)
- Uppmuntra varandra varje dag (3:13)
- Syndens makt att bedra (3:13)
- Enbart en uthållig tro duger (3:14)

3. Faran med synd, olydnad och otro. 3:15-19

B. JESUS ÄR STÖRRE ÄN JOSUA 4:1-13

Kommentar: Varningen innehåller även en jämförelse mellan Jesus och Josua. Det var han som förde GF:s folk in i det jordiska löfteslandet, medan Jesus för Guds folk in i det himmelska löfteslandet.

Löftet om Guds vila fullbordas när vi kommer hem till härligheten, men samtidigt lever vi genom tron i Guds vila redan här på jorden. Vi kan vila i nåden, och Guds fullbordade verk i Jesus Kristus, och att Gud verkar i oss genom sin Ande.

a. **Genom tro får vi gå in i Guds sabbatsvila (4:1-5)**

- Låt oss se till att ingen blir efter på vägen (4:1)
- Löftet om Guds vila finns kvar (4:1)
- Enbart genom att hålla ut i tro får vi komma in i vilan (4:2-5)

b. **Josua förde inte in folket i Guds vila (4:6-11)**

- Löftet om Guds vila gäller ännu idag (4:6-7, 3:7, 3:13, 4:7)
- Josua förde inte folket in i Guds vila (4:8)
- Vilan är den Guds vila som började efter att han skapat världen (4:9-10)
- Låt oss se till att vi når ända fram till vilan (4:11)

c. **Gud är vår domare (4:12-13)**

- Guds ord tränger in i vårt innersta (4:12)
- Gud som är vår domare ser och vet allt (4:13)

Kommentar: Varningen avslutas med att peka på Guds ords kraft och funktion. Gud är allas domare, han som talar genom Ordet, genom sin Son och därför borde vi lyssna och lyda i tro.

BAKGRUND TILL KRISTUS SOM VÅR ÖVERSTEPRÄST

Kommentar: Brevet fungerar som en bro mellan GT och NT. Det finns ingen skrift i hela NT som så tydligt visar hur allt i GF har en uppfyllelse i Jesus Kristus och i NF. Brevet säger att lagen bara är en skugga av verkligheten medan verkligheten själv finns hos Kristus och i NF (Heb 10:1). GT är fortfarande lika viktigt för att förstå innebörden i begrepp som rör översteprästen, försoningen, förbunden och offren. Utan GT skulle vi helt enkelt aldrig förstå djupen i dessa begrepp. Vi ska försöka att sätta oss in i GT:s beskrivning av översteprästen, tabernaklet och den stora försoningsdagen.

ÖVERSTEPRÄSTEN – hans klädsel och uppgift

← Diademet (2Mos 28:36-37)

← Axelstycket (2Mos 28:9, 12)

← Bröstkölden (2Mos 28:29-30)

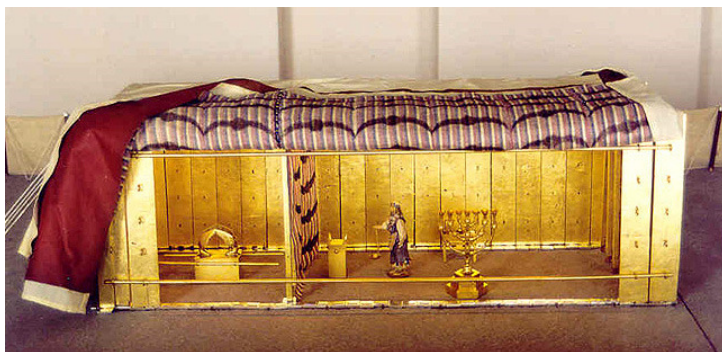
Kommentar:

Diademet visade att ÖP var avskild för Gud.

Axelstycket med namnen på de 12 stammarna och bröstkölden med en sten för varje stam, visade att ÖP bar alla Israels stammar inför Gud, så att de i sin ÖP trädde fram inför Guds ansikte.

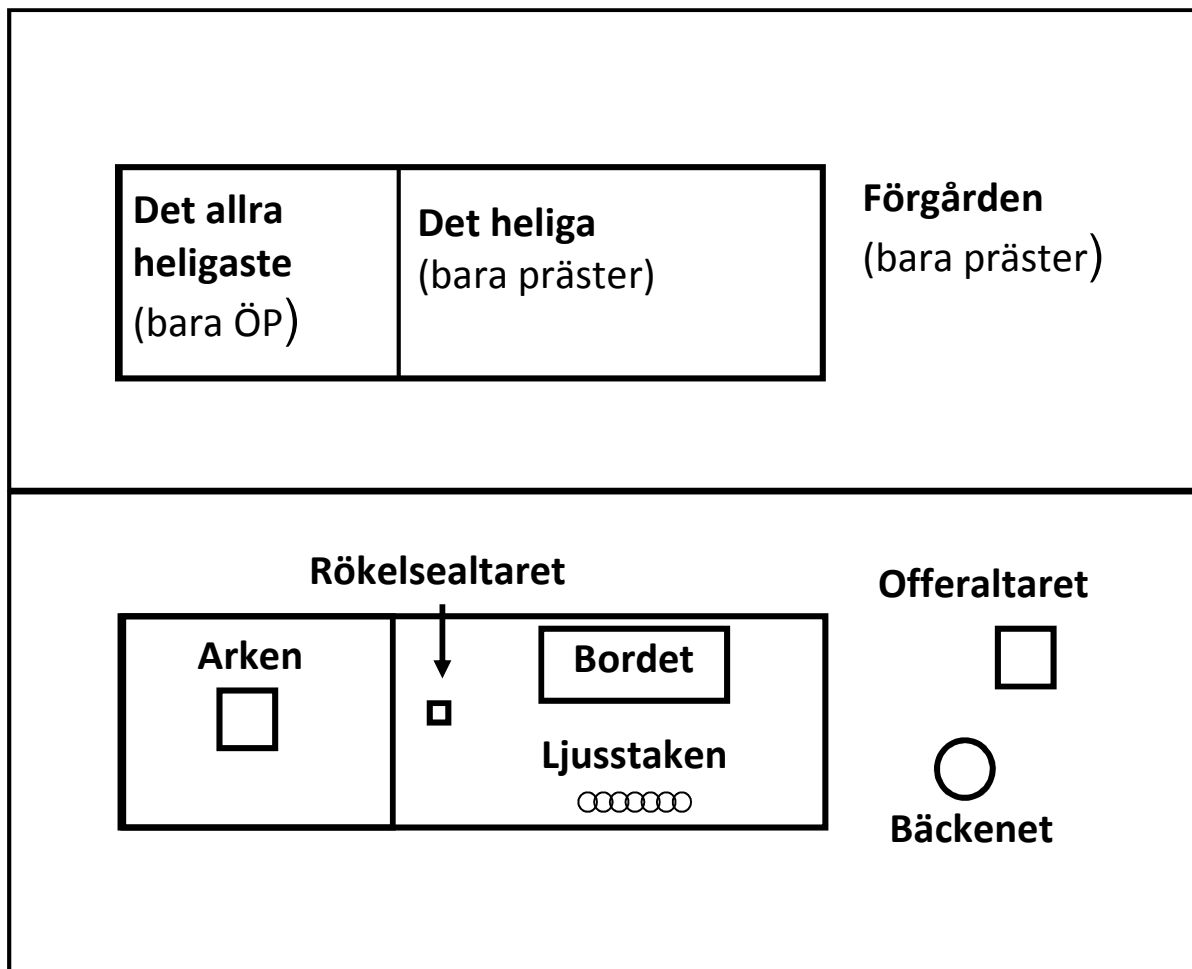
ÖP representerade människan inför Gud (Heb 5:1-4).
ÖP var medlare mellan Gud och människan för att försona folket med Gud (4Mos 16:41-49).

TABERNAKLET – utseende och funktion

Kommentar: Vi kan konstatera att templet i Jerusalem var byggt med tabernaklet som förebild. Huvudtanken med tabernaklet var att det skulle vara en boning åt Gud mitt ibland sitt folk och en mötesplats mellan Gud och människan. Detta bekräftades när tabernaklet och templet invigdes, då uppfylldes byggnaderna av Guds härlighet (2Mos 40:34-35, 1Kung 8:10-13). Prästerskapet tjänstgjorde vid tabernaklet och här offrades djur till försoning för synd, men också offer för tacksägelse och tillbedjan.

TABERNAKLETS FUNKTION

Kommentar: Tabernaklet hade sina strikta regler och begränsningar. Det fanns ett ogenomskinligt staket runt själva tabernaklet. Tabernaklet var som en flyttbar byggnad, ett sorts tält med två rum som kallades det heliga och det allra heligaste. Rummen var avdelade med ett dekorerat förhänge av kraftigt tyg. Tanken var att Gud bodde i det allra heligaste. Locket på arken hade två gyllne keruber eller änglar och tanken var att locket representerade Guds tron i himlen, han som tronar på keruberna (Jes 37:16). Gud tronade även på arken

och i den förvarades stentavlorna, med de 10 budorden. Det var inför dessa budord som folkets synd blev tydlig och därför måste folket försonas med Gud. Folket kom aldrig längre än till ingången till förgården. På förgården offrades djuren på altaret. Vanliga präster kom aldrig längre än till det heliga där de såg till att ljusstaken brann och att de 12 skådebröden, som byttes ut varje vecka, låg på bordet. Varje dag tände prästen rökelse på rökelsealtaret som en form av tillbedjan inför Gud. Bara översteprästen fick gå in i det allra heligaste och bara en gång per år, på den stora försoningsdagen när folket skulle försonas med Gud.

DEN STORA FÖRSONINGSDAGEN (3Mos 16)

Kommentar: På den dagen offrades två bockar, som visade två sidor av försoningen. Översteprästen lade sina händer på bockarnas huvuden och bekände folkets synd. Tanken var att folkets synd fördes över till bocken. Den första bocken visar att Guds helighet kräver ett offer för synden. Den bockens blod togs in i det allra heligaste, och blodet stänktes på arken inför Guds ansikte. Den andra bocken leddes ut i öknen och där fick den springa iväg och det visade på hur Gud i försoningen skiljde synden från folket. I Hebreerbrevet är det framför allt den stora försoningsdagen som används som förebild för att belysa på vilket sätt Jesus, vår överstepräst och vårt offer, har försonat oss med Gud.

III. KRISTUS VÅR ÖVERSTEPRÄST (4:14-10:31)

A. LÅT OSS HÅLLA FAST VID VÅR BEKÄNNELSE (4:14-16)

Kommentar: Brevet tycks hänvisa till en existerande trosbekännelse (3:1, 4:14 och 10:23). Här börjar brevets andra stora del nämligen Kristus som vår överstepräst, och i enlighet med hebreisk berättarkonst så har en huvudtanke introducerats tidigare som sedan utvecklas och fördjupas. Kristus som vår ÖP dök tidigare upp på ett par ställen (Heb 2:17-18, 3:1). Det är på ett liknande sätt vi läser om skapelsen av människan (1Mos 1:26-2:24), som vissa teologer vill säga är två olika skapelseberättelser, fast det egentligen är ytterligare ett exempel på denna berättarform.

- 1. Vi har en stor överstepräst som stigit upp genom himlarna (4:14)**
- 2. Han har medlidande med vår svaghet (4:15)**
- 3. Vi är inbjudna till nådens tron (4:16)**

Kommentar: Författaren drar en direkt parallell på hur ÖP i GF gick in i det allra heligaste i tabernaklet på den stora försoningsdagen och hur vår ÖP, Jesus Kristus, gått in i himlen. Kristus har öppnat en ny och levande väg för oss in i det allra heligaste inför nådens tron och vi får frimodigt gå inför tronen (Heb 4:16, 10:19-23).

III.B. EN ÖVERSTEPRÄSTS KVALIFIKATIONER (5:1-10)

1. Han måste vara människa (5:1)

2. Han representerar människor inför Gud (5:1)

3. Han ska bära fram gåvor och offer för synder (5:1)

4. Han ska kunna sympatisera med människors svagheter (5:2-3)

5. Han måste tillsättas av Gud (5:4-10)

a. Aron utvaldes av Gud till överstepräst (5:4)

b. Kristus utvaldes av Gud till överstepräst (5:5-10, Ps.110:4)

- Kristus känner medlidande med svagheter (5:7-8, 2:16-18, 4:15-16)
- Kristus blev upphovet till evig frälsning (5:9)
- Kristus blev överstepräst enligt Melkisedeks prästadöme (5:10)

VARNING NR TRE (5:11-6:20)

Kommentar: Varningen ligger som en parentes i avsnittet som uppmanar oss att se på Jesus som vår överstepräst enligt Melkisedeks prästadöme. Även detta tema kommer att beskrivas och fördjupas i detalj längre fram i brevet. Författaren stannar upp för att uppmana de troende att lämna barnstadiet i tron bakom sig och gå vidare till full mognad.

A. DE TROENDE HADE BLIVIT SOM SPÄDBARN (5:11-14)

1. De hade blivit sega lyssnare (5:11)

2. De borde varit lärare istället (5:12)

3. De behövde fortfarande barnmat (5:12-14)

B. LÄMNA BARNSTADIET OCH GÅ VIDARE TILL MOGNAD (6:1-20)

1. Lämna de första grunderna i tron 6:1-3

- Undervisning om omvändelse
- Undervisning om tro
- Undervisning om dop
- Undervisning om handpåläggning
- Undervisning om de dödas uppståndelse

- Undervisning om den eviga domen

2. Ingen ny omvändelse efter avfall från tron (6:4-8, 2:3, 3:13-14, 10:26-31)

- Beskrivning av de som avfallit (6:4-5)
- Ingen ny omvändelse var möjlig 6:6-8
- De korsfäste och hånade Guds Son igen (6:6, Mark.3:22-30)
- En välsignat och en förbannat åkerfält (6:7-8)

Kommentar: Det här är en av de starkaste varningarna mot avfall i hela NT. Brevet varnar för att avfalla från Kristus och återvända till det gamla förbundet. När man dessutom läser varning nr fyra (Heb10:26-31) ser man hur allvarlig den varningen är. Den varningen liknar Jesu ord om hädelse mot den helige Ande (Luk 12:10), ett uttryck som faktiskt används i Heb 10:29. Helt klart handlar det om ett specialfall, eftersom vi på många ställen i NT ser att den som syndat ändå får ett erbjudande till omvändelse och full försoning i Kristus. Det är också tydligt från texten att mottagarna av brevet visserligen befann sig i ett andligt småbarnsstadium men inte drabbats av detta avfall utan de får höra: "Men när det gäller er, våra älskade, är vi övertygade om det bästa, det som för till frälsning, trots att vi talar på detta sätt." (Heb 6:9).

3. Uppmuntran till att gå vidare mot mognad i tron (6:9-20)

- Håll ut i full visshet och tro ända till slutet (6:9-12)
- Mottagarna av brevet hade inte avfallit (6:9-10)
- Följ de troendes exempel (6:11-12, 5:11, kapitel11)
- Gud står fast vid sina löften (6:13-20)
- Gud la till en ed när han gav löftet till Abraham (6:13-16)
- Guds två löften i GT om Kristus som överstepräst är orubbliga (6:17-20)
- Gud la en ed till löftet om Kristus som överstepräst (6:17-18, 7:20-21)
- Genom Kristus har vi ett ankare i himlen som sitter ordentligt fast (6:19-20)

Kommentar: Brevet uppmuntrar de troende att hålla ut i tron trots förföljelse och svårigheter. Hebréerna uppmuntras till att se på Abrahams exempel och att Gud svor vid sig själv när han gav löfterna till Abraham. I Kristus har vi ett säkert ankare som når ända in i himlen. Kristus vår ÖP har gått in i det allra heligaste, i själva himlen. Och även om det stormar här i livet så är vi förankrade i Kristus, han som försonat oss med Gud och som ber för oss dag och natt (Heb 7:25, 4:14-16). Brevet talar om två uttalanden som de troende får en kraftig uppmuntran från. Det handlar om uttalanden där Gud gett löften med en tillagd ed. Frågan är vilka två uttalanden som avses. Det stora sammanhanget (kap 5-7) pekar på de enda två uttalandena i GT som handlar

om Melkisedek (1Mos 14:17-20, Ps 110:1-4). I sjunde kapitlet är det på just dessa två bibelord som argumentet byggs.

III.C. KRISTUS SOM ÖVERSTEPRÄST ÄR STÖRRE ÄN ARON (7:1-28)

Kommentar: Det kan verka som en motsägelse att när brevet ska jämföra Kristus med Aron så inleds avsnittet med en jämförelse mellan Melkisedek och Abraham och slutligen Levi. Men om författaren kan visa att Melkisedek är större än Abraham och Levi så har han börjat visa att Kristus är större än Aron, som härstammade från Abraham och Levi.

III.C.1. MELKISEDEK JÄMFÖRS MED ABRAHAM OCH LEVI (7:1-10)

Kommentar: Det unika med Melkisedeks prästadöme var att han var kung och präst i samma person, något som var strikt förbjudet i GF. Dessutom var detta prästadöme evigt men det var inte det aronitiska prästadömet.

- a. Melkisedek var kung och präst (7:1-2, 1Mos.14:17-20, Ps.110:4)
- b. Kung i Salem, som kanske var Jerusalem (7:1)
- c. Melkisedek liknar Guds Son (7:3)
 - Han saknade släkttavla (7:3)
 - Han hade ett evigt prästadöme (7:3)
- d. Melkisedek tog emot tionde och välsignade Abraham (7:4-6)
 - Abraham gav Melkisedek tionde (7:4)
 - Levi stam fick tionde av Israels folk (7:5)
 - Melkisedek välsignade Abraham (7:6)
- e. Melkisedek var större än både Abraham och Levi (7:7-10)
 - Eftersom den som ger välsignelse står över mottagaren (7:7)
 - Eftersom dödliga personer är lägre än eviga personer (7:8)
 - Eftersom Levi gav tionde till Melkisedek via sin stamfader Abraham (7:9-10)

III.C.2. MELKISEDEKS PRÄSTADÖME ERSÄTTER ARONS (7:11-19)

Kommentar: Tanken på att ersätta det aronitiska prästadömet var mycket kontroversiell, eftersom Mose lag var given av Gud och den reglerade bestämmelserna om prästerskapet. Författaren utgår ifrån löftet i Ps 110:4 där det står: "Herren har gett sin ed och ska inte ångra sig: Du är präst för evigt, på samma sätt som Melkisedek." Psalmen är messiansk och både Jesus och apostlarna citerade från den. Författaren påpekar att denna vers, som kom långt efter Mose och lagen, visar att Kristus är en evig ÖP efter Melkisedeks

prästadöme. Författaren visar också att Kristus som ÖP är överlägsen de aronitiska prästerna på ett antal avgörande punkter. Så på grund av Guds löfte och ed måste det aronitiska prästadömet ersättas och därmed måste även lagen om prästadömet ändras.

a. Arons prästadöme behövde ersättas av ett bättre prästadöme (7:11)

b. Lagen om prästtjänst måste ändras (7:12-14)

c. Kristus blev en evig överstepräst enligt Melkisedeks prästadöme (7:15-17)

- Kristus blev inte präst genom sitt släktskap med Aron (7:15-16)
- Kristus blev en evig överstepräst (7:16-17)

d. Lagen om Arons prästadöme upphävs (7:18)

e. Kristi prästadöme leder oss ända fram till Gud (7:19)

III.C.3. ÖVERSTEPRÄSTEN KRISTUS ÄR STÖRRE ÄN ARON 7:20-28

Kommentar: Genom att utgå från Ps 110:4 visar brevet att Kristus blev en evig ÖP genom en ed och att detta faktum vida överglänser alla de aronitiska prästerna. Dessutom var de aronitiska prästerna syndare medan Kristus är fullkomlig.

Den evige Kristus är vår ÖP som för evigt frälser alla som kommer till Gud genom honom. När vi kommer inför Gud är vår ÖP där, hans offer som renar från all synd är där och han ber för oss dag och natt (Heb 7:25).

a. Kristus men inte Aron blev överstepräst genom en ed (7:20-22, 6:17-18)

b. Kristus är evig men Aron var dödlig (7:23-25)

- Döden förhindrade aronitiska präster att vara kvar i tjänsten (7:23)
- Jesus lever för evigt (7:24)
- Jesus kan frälsa alla som kommer till Gud genom honom (7:25)
- Jesus som är evig ber för oss dag och natt (7:25)

c. Kristi fullkomliga natur är bättre än Arons ofullkomliga natur (7:26-28)

- Kristus är helig och upphöjd över himlarna (7:26)
- Aronitiska präster måste alltid offra nya syndoffer år efter år (7:27)
- Kristus offrade sig själv en gång för alla (7:27)
- Lagen insätter syndiga människor som präster (7:28)
- Med en ed insattes Sonen som en evig överstepräst (7:28)

III.D. KRISTUS TJÄNAR SOM ÖP I EN BÄTTRE HELGEDOM ÄN ARON (8:1-5)

Kommentar: Författaren låter oss förstå att denna undervisning om Kristus som vår ÖP i himlen är en huvudpunkt för hela brevet (Heb 8:1). Kristus, som är

ÖP efter Melkisedeks prästadöme, är både kung och präst i samma person. Han regerar som en kung på Faderns högra sida och han är samtidigt vår ÖP. På den stora försoningsdagen gick Aron in i det jordiska allra heligaste några sekunder en gång per år. Men vår ÖP, Jesus Kristus, är kvar i det himmelska allra heligaste hela tiden. Han gick in i själva himlen (Heb 4:14, 9:24) och kröntes med härlighet och ära (Heb 2:9). Kristi fullkomliga offer som gäller för alla tider är också där (Heb 10:12-14). Därför kan han frälsa oss som kommer till Gud genom honom och han ber alltid för sitt folk (Heb 7:25). Inte undra på att vi har ett säkert ankare som är förankrat i Kristus oavsett hur det stormar (Heb 6:19-20).

III.D.1. Kristus sitter på högra sidan av Guds tron i himlen (8:1, Ps.110:1,4)

III.D.2. Kristus tjänar i det sanna tabernaklet i himlen (8:2-5)

- Översteprästen Kristus frambar gåvor och offer i himlen (8:2)
- Aronitiska präster tjänar i en jordisk kopia av det himmelska originalet (8:3-5)

Kommentar: När Mose var uppe på Sinai berg fick han instruktioner om tabernaklet och alla tillbehören, samtidigt som han fick se ett himmelskt original (Heb 8:5, 2Mos 25:40). Det här innebär att det jordiska tabernaklet med alla dess föremål var på sitt sätt en kopia av ett himmelskt original.

III.E. KRISTUS TJÄNAR I ETT BÄTTRE FÖRBUND ÄN ARON (8:6-13)

Kommentar: Nu går författaren in på mycket känslig mark. Inte bara prästadömet har förändrats (Heb 7:18-19) utan t.o.m. det gamla förbundet ersätts av det nya förbundet. Brevet hänvisar till profetian om ett nytt förbund i Jer 31:31-34. Det som kännetecknar NF är att Gud skriver sina lagar inne i människan genom sin Ande, att alla i NF tillhör Guds folk, och att alla i NF känner Gud och har blivit förlåtna.

1. Kristus är medlare för ett förbund med bättre löften (8:6, Jer.31:31-34)

2. Det gamla förbundet var ofullkomligt och behövde ersättas (8:7-9)

3. Gud lovade att han skulle göra ett nytt förbund (8:10-12)

- Ett nytt förbund med Israels hus (8:10)
- Guds lagar ska vara i människan (8:10)
- Det nya förbundets folk ska vara Guds folk (8:10)
- Alla i NF ska känna Gud (8:11)
- I NF är allas synder förlåtna (8:12)

4. Det gamla förbundet ska försvinna (8:13)

Kommentar: Enligt Guds ord genom Jeremia skulle Gud göra det nya förbundet med Israel och Juda. Är vi hedningar inkluderade? Den frågan berörs inte i Hebreerbrevet som är riktat till judar. Paulus har ingående undervisat om detta på flera ställen eftersom de flesta församlingarna i Romarriket bestod av judar och hedningar. Svaret är att vi är med i det utvalda Gudsfolket som i NT består av judar och hedningar som tror på Jesus Kristus (Ef 2:11-22, 3:4-7, Rom 11:16-24, 1Pet 2:4-10).

III.F. PRÄSTTJÄNSTEN I GAMLA OCH NYA FÖRBUNDET (9:1-14)

Kommentar: I detta avsnitt beskrivs helgedomen och prästtjänsten i både GF och NF. Jag har tidigare beskrivit det jordiska tabernaklet och ÖP:s tjänst på den stora försoningsdagen. När brevet här beskriver Kristi prästtjänst så finns en parallell med just försoningsdagen (Heb 9:11-14). Kristus gick in i det himmelska tabernaklet och bar fram sig själv som ett fullkomligt och evigt offer. Han "vann en evig återlösning" d.v.s. han betalade med sitt eget blod för att köpa oss fria.

1. Gamla förbundets helgedom och prästtjänst (9:1-10)

- a. Gamla förbundets helgedom (9:1-5)
- b. Gamla förbundets prästtjänst (9:6-7)
 - Prästens dagliga tjänst (9:6, Luk.1:5-13)
 - Översteprästens tjänst (9:7, 3Mos.16)
- c. GF:s helgedom och prästtjänst ska ersättas med NF:s (9:8-10)

2. Nya förbundets helgedom och prästtjänst (9:11-14)

- a. Kristus tjänar i det himmelska tabernaklet (9:11, 8:2, 9:24)
- b. Kristi himmelska prästtjänst (9:12-14)
 - Kristus bar fram sitt eget blod (9:12)
 - Kristus vann en evig återlösning, en evig frihet (9:12)
 - Kristus renar våra samveten från döda gärningar (9:13)
 - Kristus är själv det fullkomliga eviga offret (9:14)

III.G. GAMLA OCH NYA FÖRBUNDET INVIGDES MED BLOD (9:15-22)

Kommentar: Författaren knyter an till det faktum att ordet för förbund och testamente är detsamma i grekiskan. Han har visat att NF hade starka löften (Heb 8:10-12) och att Jesus som var garanten för det nya förbundet måste dö, precis som en som testamenterar ett arv måste dö för att ett testamente ska gälla och vinna laga kraft.

Vidare visar brevet att Kristus dog för all synd, även den som begåtts under GT:s tid. Kristi offer är ett evigt offer som gäller för all tid.

III.G.1. Nya förbundet måste invigas med ett blodsoffer (9:15-17)

- a. Kristus är medlaren för det nya förbundet (9:15, 8:6, 7:22)
 - Genom Kristus ska Guds folk få ett arv.
 - Genom Kristus har Guds folk friköpts från gamla förbundets synder.
- b. Upprättaren av ett testamente måste dö innan testamentet gäller (9:16-17)

III.G.2. Gamla förbundet invigdes med ett blodsoffer (9:18-22)

Kommentar: Varför renas enligt lagen nästan allt med blod och varför ges ingen förlåtelse utan att blod utgjuts (Heb 9:22)? Det har att göra med begreppet att själen är i blodet (1Mos 9:4-5). Blodet representerar alltså ett liv. Ett blodsoffer handlar därför om ett liv som ges istället för en annans. Bibeln lär genomgående att synd leder till straff. Någon måste betala skulden. Antingen betalar jag själv eller tar emot att skulden är betald genom Guds offer i Jesus Kristus.

III.H. KRISTI HIMMELSKA PRÄSTTJÄNST ÄR STÖRRE ÄN ARONS (9:23-28)

Kommentar: Författaren kommer här till en höjdpunkt i undervisningen om Kristus som vår ÖP. Kristus tjänar just nu i himlen inför Guds ansikte, för vår skull. Aron och alla ÖP i GF fick bara gå in i det allra heligaste några ögonblick en gång per år på den stora försoningsdagen, men Kristus har offrat sig en gång för alla och han sitter nu på högra sidan av Guds tron. Hans offer har utplånat synden (Heb 9:25-26) och han ber ständigt för oss (Heb 7:25). Han ska komma till världen ytterligare en gång, då kommer han inte för att offra sig själv, utan för att hämta hem de troende (Heb 9:28).

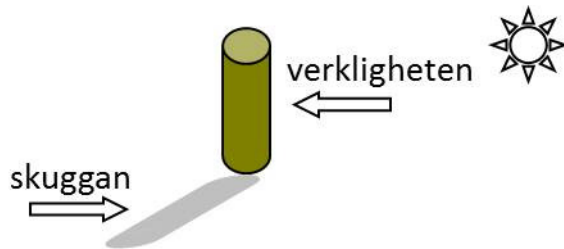
- 1. Kristus bar fram ett bättre offer än Aron (8:23)**
- 2. Kristus tjänar i den himmelska helgedomen (9:24)**
- 3. Kristus är inför Guds ansikte just nu (9:24)**
- 4. Kristus offrade sig själv en enda gång (9:25-26)**
- 5. Kristi enda offer utplånade synden (9:26)**
- 6. Kristus ska komma tillbaka till världen (9:27-28)**
 - **Alla människor ska dö och sedan dömas (9:27)**
 - **Kristus ska komma tillbaka som en räddare för de troende (9:28)**

III.I. KRISTI OFFER JÄMFÖRS MED GAMLA FÖRBUNDETS OFFER (10:1-18)

Kommentar: En nyckelvers för att förstå hur författaren läste GT är Heb 10:1. Han såg på allt i GF som en skugga av verkligheten och skuggan pekade framåt mot Kristus och NF.

III.I.1. Gamla förbundets offer kunde inte fullkomna någon (10:1-4)

a. Lagen innehöll bara en skugga av verkligheten (10:1)

b. Offren upprepades ständigt (10:2-3)

c. Offren kunde aldrig utplåna synder (10:4)

III.I.2. Kristi enda offer ersätter alla offer i GF (10:5-10, Ps. 40:6-8)

- Kristus kom inte för att bära fram djuroffer (10:5-6)
- Kristus fick en människas kropp (10:5)
- Kristus kom för att göra Guds vilja i sin kropp (10:7-10)
- Guds vilja var att Kristus skulle offra sin kropp.
- Gud upphäver gamla förbundets offer.

III.I.3. Kristi enda offer är större än alla offer i gamla förbundet (10:11-14)

Kommentar: Kristi enda offer jämförs med samtliga offer i GF. Det visar sig att GF:s djuroffer i verkligheten aldrig kunde ta bort synd, medan Kristi enda offer för all tid fullkomnat den troende. Detta exemplifieras genom att GF:s präster hela tiden "står" i sin tjänst medan Kristus "sitter" på Guds tron och regerar över sina fiender, med andra ord Kristi verk är fullbordat!

a. Gamla förbundets präster frambär ständigt meningslösa offer (10:11)

b. Kristi enda offer var fullkomligt (10:12-14)

- Kristus har satt sig på tronen bredvid Fadern (10:12)
- Kristus regerar över alla sina fiender (10:13)
- Kristi offer har fullkomnat de troende för alltid (10:14)

III.I.4. Den helige Andes bekräftande ord (10:15-18)

Kommentar: Återigen låter författaren den helige Ande ge sitt vittnesbörd via ett citat från Bibeln. Detta visar att Anden i högsta grad har inspirerat profeterna och t.o.m. själva skriften.

- a. Den helige Ande bekräftar genom Bibelordet (Heb 10:15-17, Jer 31:31-34)
- b. Nu behövs det inga fler offer för synd (Heb 10:18)

III.J. VI UPPMUNTRAS ATT TILLBE GUD (10:19-25)

Kommentar: Författaren sammanfattar undervisningen av Kristus som vår ÖP. Vi inbjuds att gå in i det allra heligaste, in i Guds närhet, genom Jesu offer. Han påpekar att detta är en ny och levande väg. I GF fick folket aldrig ens gå in i tabernaklet och inga vanliga präster fick gå in i det allra heligaste. Vi får gå in till nådens tron renade och frimodiga, för att få barmhärtighet och få nåd och hjälp i rätt tid (Heb 4:16).

1. Låt oss gå in i det allra heligaste (10:19-22)

- a. Låt oss gå in genom Jesu blod (10:19)
- b. Låt oss gå in på en ny och levande väg (10:20)
- c. Låt oss gå in och möta vår överstepräst (10:21)
- d. Låt oss gå in med uppriktigt och rent hjärta (10:22)

2. Låt oss orubbligt hålla fast vid bekännelsen (10:23, 3:1)

3. Låt oss uppmuntra varandra till kärlek (10:24)

4. Låt oss uppmuntra varandra till att delta i gudstjänster (10:25)

VARNING NR FYRA (10:26-31)

Kommentar: Efter all denna undervisning om Kristus och det nya förbundet kommer en kraftig varning mot den som ändå lämnar tron. Varningen innebär att den som förkastar Kristi offer och det nya förbundet kommer att få ett fruktansvärt straff av Gud. Det finns nämligen inget annat offer som kan rädda oss. Författaren liknar detta vid att trampa Guds son under fötterna och smäda den helige Ande. Det innebär att denna varning liknar Jesus varning mot att häda den helige Ande, något som enligt Jesus var oförlåtligt (Luk 12:10).

A. MEDVETET AVFALL LEDER TILL STRAFF (10:26-27)

1. Man har medvetet förkastat sanningen om Kristus (10:26)
2. Det finns inget annat offer än det man har förkastat (10:26)
1. Det återstår bara en väntan på Guds dom (10:27)

B. VÄRRE STRAFF FÖR DEN SOM FÖRKASTAR NYA FÖRBUNDET (10:28-31)

1. Det var dödsstraff för den som förkastade Mose lag (10:28)
2. Värre straff väntar den som förkastar nya förbundet (10:29-31)
 - Man trampar Guds Son under fötterna (10:29)
 - Man betraktar nya förbundets blod som orent (10:29)
 - Man smädar nådens Ande (10:29)
 - Det är Herren själv som ska döma sitt folk (10:30-31)

IV. FÖRMANING OCH UPPMUNTRAN (10:32-13:19)

IV.A. UPPMUNTRAN TILL ATT LEVA AV TRO (10:32-12:11)

Kommentar: Författaren påminner hebréerna om den förföljelse de dittills gått genom för Kristi skull och han uppmuntrar dem att hålla ut i tro.

IV.A.1. UPPMUNTRAN TILL ATT HÅLLA UT I LIDANDET FÖR KRISTUS (10:32-39)

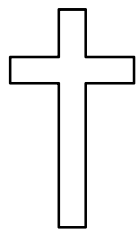
- a. Påminnelse om tidigare lidanden för Kristus (10:32-34)
 - Kom ihåg hur ni lidit för Kristus (10:32)
 - Kom ihåg hur ni hånades och plågades offentligt för Kristi skull (10:33)
 - Kom ihåg hur ni stöttade andra som led för Kristus (10:34)
 - Kom ihåg hur ni för Kristi skull villigt lät er plundras på era ägodelar (10:34)
- b. Fortsätt att leva av tro trots all förföljelse (10:35-39)
 - Håll fast vid frimodigheten som kommer att löna sig (10:35)
 - Ni behöver uthållighet för att göra Guds vilja (10:36)
 - Håll ut eftersom Jesus snart kommer tillbaka (10:37)
 - Gud vill att den rättfärdige ska leva av tro (10:38-39, Hab 2:4)
 - Gud behagas inte av den som drar sig undan (10:38)
 - Att hålla ut i tro resulterar i själens slutliga frälsning (10:39)

IV.A.2. EXEMPEL PÅ GUDSMÄNNISKOR SOM LEVT AV TRO (11:1-12:3)

Kommentar: Men vad innebär det att leva av tro? Författaren kommer här att ge en rad exempel på människor som levt av tro. Det visar sig att ett liv i tro för med sig gemenskap med Gud men också försakelser, förföljelser och kanske t.o.m. martyrskap.

a. Trons innebörd (11:1-3)

- Definition av tro (11:1)
- Guds folk har alltid varit troende människor (11:2)
- Genom tron förstår vi att Gud har skapat världen (11:3)

härligheten

Kommentar: Den kristna tron ser åt två håll samtidigt. Den är förankrad i ett historiskt faktum, i Jesu Kristi historiska död och uppståndelse. Samtidigt ser den troende framåt på resultatet av Kristi fullbordade verk, nämligen mot hoppet och den himmelska härligheten.

IV.A.2.b. ABEL OFFRADE I TRO (11:4)

- Genom tron bar Abel fram ett bättre offer än Kain.
- Abel var rättfärdig genom tro.

Kommentar: Den rättfärdige Abel blev mördad av sin egen bror Kain, trots att Gud ansåg att han var rättfärdig. Han talade efter sin död. Det står att hans blod ropade till Gud (1Mos 4:10).

IV.A.2.c. HANOK BEHAGADE GUD GENOM TRO (11:5-6)

- Gud tog hem den troende Hanok från jorden (11:5)
- Hanok behagade Gud (11:5)
- Utan tro är det omöjligt att behaga Gud (11:6)

Kommentar: Hanok vandrade med Gud i 300 år och sedan gick han hem till honom som han umgicks med (1Mos 4:21-24).

IV.A.2.d. NOA BYGGDE ARKEN I TRO (11:7)

- Noa byggde arken för att rädda sin familj undan Guds dom över världen.
- Noas tro stod i kontrast till hela världens synd.

- Noa blev rättfärdig genom sin tro.

Kommentar: Det innebar förföljelse och hån för Noa att bygga ett fartyg på torra land. Allt han kunde hänvisa till var att Gud sagt att hans domar skulle drabba världen p.g.a. all ondska och att Gud sagt åt honom att bygga arken.

IV.A.2.e. ABRAHAM LEVDE SOM FRÄMLING AV TRO (11:8-19)

Kommentar: Abraham vandrade i tro på Guds löften. Han visste inte vart han skulle komma. Han bodde i tält och sa sig vara en gäst och främling på jorden. Han förstod att Guds löften om landet inte slutade vid ett jordiskt land utan att han en dag skulle få komma till den Gud som uppenbarat sig för honom. Att Abraham såg framåt mot Kristus och det himmelska bekräftade Jesus själv (Joh 8:56-58).

1) Abraham trodde på Guds löfte (11:8-12)

- Abraham lydde Gud i tro när han blev kallad (11:8)
- Abraham levde som främling och bodde i ett tält (11:9-10)
- Abraham hoppades på en himmelsk stad som Gud skapat (11:10)
- Abraham och Sara trodde på Guds löfte om framtida barn (11:11-12)
- Genom tron födde Sara ett barn fastän hon var för gammal (11:11)
- Abrahams barn blev fler än han kunde räkna (11:12)

Kommentar: Författaren lyfter fram det märkliga faktum att Isak föddes genom de överåriga föräldrarna Abraham och Sara. Isak blev sedan far till Jakob, som blev stamfar till Israels folk. I Kristus är vi Abrahams andliga barn (Gal 3:26-29). Gud gav löftet till Abraham att han skulle få fler barn än han kunde räkna (1Mos 22:16-18) och så är det idag.

2) Genom tron sökte patriarkerna Guds himmelska stad (11:13-16)

- Patriarkerna dog i tron innan Guds löfte hade uppfyllts (11:13)
- Patriarkerna såg sig som gäster och främlingar på jorden (11:13)
- Patriarkerna sökte efter Guds himmelska värld (11:13-16)
- Gud kallade sig för patriarkernas Gud (2Mos 3:6)
- Gud hade förberett en himmelsk stad för dem.

Kommentar: Patriarkerna Abraham, Isak och Jakob betraktade sig som gäster och främlingar på jorden. De längtade efter himlen, där den Gud som uppenbarade sig för dem var.

3) Genom tron bar Abraham fram Isak som ett offer (11:17-19)

- Isak var ju löftets son (11:17-18)
- Isak var den ende sonen, efter att Ismael och Hagar lämnat familjen.
- Guds löften skulle uppfyllas genom Isak.
- Abraham trodde att Gud kunde uppväcka Isak från de döda (11:19)
- Bildligt talat fick Abraham Isak tillbaka från de döda (11:19)

Kommentar: Det var i tro på Guds ord och löften som Abraham frambar Isak som ett offer åt Gud. Gud hade lovat Abraham att hans avkomlingar skulle komma genom Isak och ändå kallades han att offra honom. Abraham trodde att Gud hade en lösning på detta och att han t.o.m. kunde uppväcka Isak från de döda.

IV.A.2.f. ISAK VÄLSIGNADE I TRO (11:20)

Kommentar: Isak välsignade Jakob men hur gick det för tvillingbrodern Esau? När man läser 1Mos 27:39-40 förstår man att Esau trots allt fick en begränsad välsignelse. Han fick ett löfte att han en dag skulle kunna slita Jakobs ok från sin nacke, vilket troligen även syftade på att hans folk Edom, en dag skulle frigöra sig från Jakob d.v.s. Israel.

IV.A.2.g. JAKOB VÄLSIGNADE SINA SÖNER I TRO (11:21)

Kommentar: Jakob gav Josef en dubbel arvslott genom att adoptera Josefs söner Manasse och Efraim. När Jakob välsignade dem lade han händerna i kors och välsignade den yngre framför den äldre (1Mos 48:8-20). Jakob hade själv haft den livserfarenheten, han som var yngre än sin tvillingbror Esau.

IV.A.2.h. JOSEF TALADE I TRO OM UTTÅGET UR EGYPTEN (11:22)

Kommentar: Josef visste att en dag skulle Israels barn återvända till Kanaans land, till löfteslandet. Han tog en ed på att de skulle ta med hans benknotor och begrava honom i landet (1Mos 50:24-25). Det fantastiska är att löftet hölls och han blev begravd på en plats som hans far Jakob en gång hade köpt (Jos 24:32).

IV.A.2.j. MOSE FÖRSAKADE EGYPTENS HOV P.G.A. SIN TRO (11:23-29)

Kommentar: Mose slapp att dödas som nyfödd pojke, trots att det var Faraos order (2Mos 1:22). Gud var med honom och han fick dåtidens bästa skolundervisning, eftersom han adopterats som Faraos dotterson. Han hade ett

lyxliv vid hovet men valde att identifiera sig med Israels folk. Författaren säger att Mose ansåg att Kristi vanära var en större rikedom än Egyptens skatter eftersom han hade blicken riktad mot den verkliga lönen hos Gud. Detta anmärkningsvärda sätt att se på förföljelsen liknar det som Jesus undervisade om i Bergspredikan (Matt 5:10-12). Som ett resultat av sin tro och sitt val fick Mose se Gud i olika uppenbarelser och se hur Gud verkade när han befriade Israels folk, upprättade förbundet och tog hand om folket i öknen.

- 1) Det var i tro som Moses föräldrar gömde Mose (11:23)
- 2) Mose valde att lida med Guds folk p.g.a. sin tro (11:24-26)
 - Mose vägrade p.g.a. sin tro att kallas Faraos dotterson.
 - Mose valde lidande med Guds folk istället för syndig njutning.
 - Mose ansåg att Kristi vanära var en större rikedom än Egyptens skatter.
- 3) Mose flydde från Egypten i tro (11:27)
 - När Mose fäste blicken på den osynlige så orkade han att fortsätta.
- 4) Mose firade den första påskan i tro på Guds ord (11:28)
 - Israels folk strök påskalammets blod på sina dörrposter.
 - Fördärvaren som dödade alla förstfödda gick förbi just deras hus.
- 5) Mose ledde Israels barn genom Röda Havet i tro (11:29)

IV.A.2.k. JOSUA LEDDE FOLKET RUNT JERIKOS MURAR I TRO (11:30)

Kommentar: Jeriko var den första staden som Israels folk kom till sedan de korsat Jordanfloden. Staden var befäst och nästan omöjlig att inta. Men Herren uppenbarade sig för Josua och han gav tydliga instruktioner på hur han skulle ge staden med dess innevånare åt Josua och folket (Jos 5:13-6:5).

IV.A.2.l. RAHAB TOG EMOT SPEJARNÄ I TRO (11:31)

Kommentar: De enda som klarade sig levande ur Jeriko var skökan Rahab och hennes familj. Hon valde Israels Gud och blev en medlem i det utvalda folket och en i Jesu släkttavla (Matt 1:5).

IV.A.2.m. GAMLA TESTAMENTETS PERSONER SOM LEVDE AV TRO (11:32-40)

Kommentar: Författaren räknar upp ännu fler troshjältar ur GT, men inser samtidigt att han inte har utrymme för att beskriva var och en. Genomgående levde dessa människor med Gud och fick se Gud verka på många fantastiska sätt. Samtidigt visar författaren att ett liv i tro ofta innebar försakelse,

förföljelse och t.o.m. martyrskap.

- Gideon, Barak, Simson, Jefta, David, Samuel och alla profeterna levde av tro. (11:32)
- Kungariken besegrades i tro (11:33, 2Sam 8:1-6, 1Sam 30:8,17-20, Dom 7)
- Rättvisa skipades i tro (11:33, 1Sam 12:20-25, 2Sam 8:15)
- Löften uppfylldes i tro (11:33, Dom 6:14, 2Sam 7:5-16)
- Lejons gap stängdes i tro (11:33, Dan 6:21-22, Dom 14:6, 1Sam 17:34-37)
- Eld släcktes i tro (11:34, Dan 3:24-25)
- Några befriades från svärdet genom tro (11:34, 1Sam 17:51, 1Sam 18:11)
- Svaga människor blev starka genom tro (11:34, Dom 16:28-30, 1Sam 14:6, 15, 20, 23)
- Kvinnor fick tillbaka döda, som uppväcktes genom tro (11:35, 1Kon 17:17-22)
- Några torterades till döds p.g.a. sin tro (11:35)
- Några misshandlades, hånades och fängslades p.g.a. sin tro (11:36, Jer 20:1)
- Några stenades, sågades itu eller halshöggs p.g.a. sin tro (11:37)
- Några hade fårskinn och gethudar som kläder p.g.a. sin tro (11:37)
- Några levde i ödemarken och i grottor p.g.a. sin tro (11:38)
- Alla dessa dog i tron utan att de fått det som Gud lovat (11:39)
- Vi ska tillsammans med alla dessa trosmänniskor nå målet (11:40)

Kommentar: Profeter som Elia irrade omkring i öknar och bergstrakter, levde i grottor och hålor. Världen var inte värdig att hysa dem och Elia fick också vara med om en himmelsfärd. Vi troende ska tillsammans med dem nå det himmelska målet.

IV.A.2.n. LÄGG AV SYNDEN SÅ ATT NI ORKAR FRAM TILL MÅLET (12:1)

Kommentar: Författaren tar bilden av en löpartävling och hur vi löper mot mål. På läktaren sitter alla människor som i tro gått före och de hejar på oss. Vi ska akta oss för synden som verkligen kan hindra oss att springa hela vägen in i mål.

IV.A.2.o. SE PÅ JESUS TRONS UPPHOVSMAN OCH FULLKOMNARE (12:2-3)

Kommentar: Jesus är själva ursprunget till och fullkomnaren av tron. Som den siste av alla exempel på människor som levt av tro ställer författaren fram Jesus. Han uppmanar hebréerna att se på Jesus och detta är hela brevets huvudtema. Hur gick det för Jesus, han som levde ett liv i tro och i den helige Andes fullhet? Han blev förföljd och fick lida martyrdöden men nu sitter han på högra sidan av Guds tron i härligheten. Låt oss löpa med honom för ögonen hela vägen in i mål.

- Se på Jesus som utstod korsets lidande.
- Se på Jesus som nu sitter på högra sidan om Guds tron.
- Tänk på Jesus som uthärdat mycket fiendskap från syndare.

IV.A.3. TA EMOT HERRENS KÄRLEKSFULLA FOSTRAN (12:4-11)

Kommentar: Författaren besvarar här den komplicerade frågan om hur en allsmäktig kärleksfull Fader kan tillåta att hans barn får lida förföljelse, som tidigare generationer som levt av tro och som hebréerna hade fått göra. Svaret är att lidandet är Guds kärleksfulla fostran av sina barn. Resultatet av denna fostran blev Guds helighet, frid och rättfärdighet.

- a. Ni har ännu inte dödats för er tro (12:4)
 - b. Ni har glömt att Herren fostrar sina barn (12:4-6)
 - c. Herren fostrar oss av kärlek (12:7)
 - d. Alla äkta barn fostras av sina fäder (12:8-9)
 - e. Vår Fader fostrar oss för vårt eget bästa (12:10-11)
- Vi får del av hans helighet.
 - Vi får del av hans frid och rättfärdighet.

IV.B. FÖRMANINGAR FÖR ATT HJÄLPA DE SVAGA (12:12-17)

Kommentar: Hur ska vi löpa för att nå målet? Vi ska inte löpa för oss själva, utan vi ska tänka på de svaga och vad som är bäst för hela gemenskapen.

- 1. Styrk de svaga som har problem med tron (12:13)**
- 2. Sträva efter frid mellan syskon (12:14)**

3. Sträva efter helgelse så att vi får se Herren (12:14)

2. Se till att ingen går miste om nåden (12:15)

3. Se till att ingen lever i otukt (12:16)

4. Se till att ingen är oandlig som Esau var (12:16-17)

- Esau sålde förstfödsrätten mycket billigt (12:16)
- Esau kunde inte få tillbaka vare sig förstfödsrätten eller välsignelsen.

IV.C. JÄMFÖRELSE MELLAN GAMLA OCH NYA FÖRBUNDET 12:18-24

Kommentar: Här kommer nu ytterligare en jämförelse mellan GF och NF men ur ett nytt perspektiv nämligen en jämförelse mellan det jordiska och det himmelska.

1. Det gamla förbundet är jordiskt och fyllt av fruktan (12:18-21)

- Det gamla förbundet var jordiskt (12:18)
- Det gamla förbundet kom med skrämmande manifestationer (12:19)
- Det gamla förbundet kom med fruktan (12:20-21)

Kommentar: GF var jordiskt och fyllt av fruktan medan NF är himmelskt och fyllt av härlighet. De troendes namn är skrivna i himlen och där är vårt slutliga hem. Gud som är allas domare är vår Gud. Trots detta oerhörda faktum finns det bara fullkomnade människor i himlen och det är p.g.a. Jesus och hans fullkomliga offer (Heb 10:14).

2. Det nya förbundet är himmelskt och fyllt av härlighet (12:22-24)

- NF är himmelskt (12:22)
- NF består av en församling vars namn är skrivna i himlen (12:23)
- NF har allas Gud som sin domare (12:23)
- I NF har alla de troende fullkomnats (12:23)
- Medlaren för NF är Jesus Kristus (12:24)
- Jesus blod renar oss från all synd.
- Jesus blod talar starkare än Abels blod som ändå ropade till Gud (1Mos.4:10)

VARNING NR FEM (12:25-29)

Kommentar: Detta är den 5:e och sista varningen i brevet. Den utgår ifrån att Gud talar. I föregående vers säger han att Jesus blod talar högre än Abels blod. Brevet inleddes också med att Gud har talat genom sin Son. Varningen ligger i

att vända sig bort från honom som talar genom Sonen. Ingen kan undfly Gud i domen.

A. SE TILL ATT NI INTE AVVISAR DEN GUD SOM TALAR (12:25-26)

1. Gamla förbundets folk kunde inte avvisa Guds röst på jorden.

- Det var Guds röst som då kom jorden att bäva.

2. Vi kan inte komma undan Gud som nu talar från himlen.

- Ännu en gång ska Gud skaka både jord och himmel (12:26, Haggai 2:7)

B. BARA GUDS RIKE KOMMER ATT BESTÅ I DOMEN (12:27-29)

1. Allt skapat kommer att skakas och slutligen gå under i domen (12:27)

2. Guds rike kan inte skaka utan kommer att bestå i domen (12:28)

3. Gud är en förtärande eld (12:29)

IV.D. SLUTLIGA FÖRMANINGAR (13:1-19)

Kommentar: Här följer nu ett antal kärnfulla förmaningar för det kristna livet.

1. Visa syskonkärlek (13:1)

2. Visa gästfrihet (13:2)

3. Tänk på era trossyskon som sitter i fängelse (13:3)

4. Håll äktenskapet i ära (13:4)

- Gud ska döma otuktiga och äktenskapsbrytare.

5. Lev inte för pengar (13:5-6)

- Var nöjd med vad du har.
- Herren ska ta hand om sina barn.

6. Tänk på era lärare som gett sina liv i tron (13:7-16)

a. Följ lärarnas goda exempel (13:7)

b. Jesus Kristus, den störste läraren, är densamme i evighet (13:8)

Kommentar: Troligen syftar författaren på att lärarna blivit martyrer som gett sina liv för Kristus. Jesus är den störste läraren och martyren. Betydelsen av uttrycket att Jesus är densamme igår, idag och i evighet är synonymt med det heliga Gudsnamnet (JAG ÄR, Jahveh).

c. Bli inte vilseledda av judendomens läror utan håll er till Kristus (13:9-16)

- Ta inte del i de judiska offermåltiderna (13:9)
- Vi får inte äta vårt syndofferskött (13:10-11)

- Kristus som var vårt syndoffer led utanför lägret (13:12)
- Låt oss gå ut till honom utanför lägret och dela hans vanära (13:13-14)
- Vi behöver hålla oss utanför GF och utan att kompromissa.
- Vi har ingen hemstad här utan söker den himmelska staden (Heb 11:10)

Kommentar: Författaren uppmanar mottagarna av brevet att inte gå tillbaka in i GF:s offersystem utan ha sin identitet i Kristi offer. Det kan innebära att de tvingas ut ur den judiska gemenskapen och bära Kristi vanära ”utanför lägret”. Författaren vill här visa att hebréerna bör identifiera sig med Kristus och därför inte ta del i de judiska offermåltiderna som t.ex. vid gemenskapsoffren. I GF fick prästerna aldrig äta något av köttet från ett syndoffer, utan själva köttet och det mesta av offerdjuret brändes upp utanför lägret (3Mos 4:11-12). Jesus offrades som ett syndoffer för vår skull samtidigt som han blev korsfäst utanför stadsporten (Heb 13:12).

d. Låt oss alltid bära fram det nya förbundets lovoffer genom Kristus (13:15)

- Lovets offer är en tillbedjan genom Jesus Kristus
- Ett annat lovoffer är att göra gott dela med sig till andra.

Kommentar: Den troendes offer i NF handlar om att man prisar och tillber Gud genom Jesus Kristus, han som är vår ÖP och medlare. Det innebär också att vi gör gott och är generösa med våra ägodelar.

7. Lyd era ledare (13:17)

- Ledarna vakar över de troende.
- Ledarna ska avlägga räkenskap inför Gud för sin tjänst.

8. Författaren önskar att få förbön (13:18-19)

- Han anser att han handlat rätt och har ett gott samvete.
- Han hoppas att snart kunna hälsa på hebréerna.

V. AVSLUTNING (13:20-25)

A. ALL ÄRA TILL FRIDENS GUD (13:20-21)

”Fridens Gud har i kraft av ett evigt förbunds blod fört fårens store herde, vår Herre Jesus, upp från de döda.²¹ Må han fullkomna er i allt gott så att ni gör hans vilja, och må han verka i oss det som behagar honom genom Jesus Kristus. Hans är äran i evigheters evighet. Amen.” (Heb 13:20-21)

- 1. Gud Fadern har fört vår herde Jesus Kristus upp från de döda (13:20)**
- 2. Jesu blod är det nya förbundets eviga offerblod (13:20)**
- 3. Gud ska genom Kristus fullkomna oss i allt gott (13:21)**
- 4. Gud ska genom Kristus verka i oss det som behagar honom (13:21)**
- 5. All ära tillhör Gud i evigheters evighet (13:21)**

B. SLUTHÄLSNINGAR (13:22-25)

- 1. Lyssna till brevets förmaningar (13:22)**
- 2. Författaren vill hälsa på hebréerna tillsammans med Timoteus (13:23)**
- 1. Hälsningar från troende i Italien (13:24-25)**

SLUTSATSER

Hebréerbrevet visar att NF har ersatt GF, att Kristus vår ÖP efter Melkisedeks prästadöme har ersatt de aronitiska prästerna, att Kristi enda offer har ersatt alla GF:s offer.

Detta får stora konsekvenser när det gäller:

Helgedomen. Den jordiska helgedomen var bara en skugga av den himmelska, där Kristus är och vi uppmanas att genom Kristus gå in i själva himlen för att tillbe Gud.

Prästadömet. I GF var folket hindrat från att gå in i helgedomen, men i NF är vi alla präster och vi är alla välkomna in i själva himlen. Som präster frambär vi lovents offer till Gud och tjänar honom med goda gärningar.

Offren: Kristi enda offer fullkomnar oss för alla tider och han ska aldrig mer offras. Det innebär att nattvarden alltid återspeglar Kristi enda offer och aldrig innebär ett nytt Kristi offer.

Reningsregler: GF:s föreskrifter om mat, dryck, tvagningar och prästklädsel gäller inte längre i NF.

Folket: Gudsfolket är de som tror på Guds löften som gavs i GT och som fått sin uppfyllelse i NF. Guds löften har fått sin uppfyllelse i Jesus Kristus, han som är trons upphovsman och fullkomnare.

Hebréerbrevet är ett nyckelbrev i NT. Det är en bro mellan GT och NT. Det visar varför djupa studier i GT är en förutsättning för att förstå djupen i NT. Samtidigt visar brevet att GF har fått sin uppfyllelse i Kristus. I alla de jämförelser som görs i brevet visar författaren att Kristus är större och bättre än allt och alla i GF.